

Sala kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter prioriterad tillsyn i Vallaskolan F-6
belägen i Sala kommun

Tillsyn i Vallaskolan F-6

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Sala kommun under våren 2015. Vallaskolan F-6 besöktes av Skolinspektionen den 22 och 23 april 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2013/2014 visar att mellan 91 procent och 100 procent av eleverna uppnådde kravnivån på de olika delproven i såväl matematik som svenska. Av skolans egen statistik för årskurs 3 läsåret 2013/2014 framgår att samtliga elever uppnådde kunskapskraven i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen. I svenska uppnådde 93 procent av eleverna kunskapskraven.

Årskurs 6

Skolverkets betygsstatistik (SIRIS) för årskurs 6 läsåret 2013/2014 visar att alla eller nästintill alla elever uppnådde betygen A-E i samtliga ämnen. Högst genomsnittlig betygspoäng gavs i ämnet idrott och hälsa, 16,7 poäng (riket 14 poäng). Lägst poäng gavs i ämnet historia, 11,1 poäng (riket 13,4 poäng). Det är stor skillnad mellan betygspoäng för flickor och pojkar, då pojkar genomgående har lägre betygspoäng. Särskilt stor skillnad är det i ämnet historia, i vilket flickor har 14,8 poäng och pojkar 7,8 poäng.

Trygghet och studiero

När det gäller trygghet och studiero visar resultaten från Skolinspektionens elevenkät i årskurs 5 låga resultat för studiero i undervisningen. Dock visar lektionsobservationer som genomfördes under tillsynsbesöket på motsatsen.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2015-11-20
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-11-20

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande. Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn av Vallaskolan F-6 visar att skolan i stora delar följer skolans författningar. Dock behöver Vallaskolan F-6 vidta åtgärder inom ett par områden för att verksamheten ska motsvara de krav som skolans författningar anger.

Av tillsynen framkommer att elevhälsan på Vallaskolan F-6 i första hand arbetar åtgärdande. Det förebyggande arbetet bedrivs endast till viss del eftersom elevhälsan inte ges förutsättningar att arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Det faktum att kuratorn i liten utsträckning och psykologen mycket sällan är på skolan, innebär att psykosocial och psykologisk kompetens inte kan användas i det hälsofrämjande och det förebyggande arbetet.

Det systematiska kvalitetsarbetet på Vallaskolan F-6 behöver utvecklas så att rektorn tillsammans med personalen systematiskt och kontinuerligt analyserar undervisningen och kunskapsresultaten på skolövergripande nivå för att sedan omsätta analysresultaten i åtgärder.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sala kommun att senast den **20 november 2015** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Sala kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Använda elevhälsan främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska det finnas en elevhälsa för eleverna. Skolans elevhälsa främst användas förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

På Vallaskolan F-6 består elevhälsan i första hand av en skolsköterska och en specialpedagog. Kurator finns på närliggande Vallaskolan 7-9 och kan tas in vid behov. Psykolog finns centralt i kommunen och används för att genomföra utredningar.

Elevhälsan på Vallaskolan F-6 arbetar i huvudsak åtgärdande med extra anpassningar och särskilt stöd. Kuratorn och skolsköterskan genomför i viss mån även samtal med enskilda individer samt har senaste året haft en så kallad killgrupp. Det arbete som elevhälsan utför är främst på individnivå.

I intervjun med elevhälsans representanter framkommer det att de inte har möjlighet att arbeta hälsofrämjande och förebyggande i den grad de skulle behöva för att främja elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund. De säger att de har identifierat områden de skulle behöva initiera förebyggande insatser inom, men att de inte har förutsättningar att genomföra dessa. Detta beror, enligt de intervjuade, bland annat på att kuratorn bara finns tillgänglig på skolan i liten utsträckning. I och med att psykolog endast genomför utredningar, saknas också psykologisk kompetens i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Även lärarna påtalar i intervjun att kurators tid inte räcker för behoven på skolan.

Skolinspektionen bedömer utifrån intervjuer såväl med representanter för elevhälsan som med rektorn att elevhälsans funktioner inte har möjlighet att arbeta hälsofrämjande, och dessutom mycket begränsat när det gäller det förebyggande arbetet. Också det faktum att kuratorn i liten utsträckning och psykologen mycket sällan är på skolan, innebär att psykosocial och psykologisk kompetens inte kan användas i det hälsofrämjande och det förebyggande arbetet. Rektorn behöver se till att elevhälsan arbetar hälsofrämjande och förebyggande i större utsträckning än vad den kan idag.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Vallaskolan F-6 inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Sala kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterade brist.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Sala kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Följa upp resultaten inom utbildningen och tillsammans med personal och med utgångspunkt i uppföljningen analysera vad som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen.

- Utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och besluta vilka insatser som ska prioriteras.
- Kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska varje rektor på skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål).

Av tillsynen av Vallaskolan F-6 framgår att rektorn har initierat visst utvecklingsarbete på skolan sedan hon tillträdde hösten 2014. Rektorn berättar i intervjun att hon under detta läsår har fokuserat på en omorganisering av arbetslagen så att lärarna nu samverkar över årskurserna, ett omfattande lokalbyte samt en revidering av planen mot kränkande behandling/lika-behandlingsplanen. Rektorn uppger vidare att hon ser ett behov av att arbeta även med utveckling av undervisningen samt bedömning och betygsättning men att detta arbete ännu inte har påbörjats.

Det framkommer också vid tillsynen att rektorn inte under det senaste året har initierat ett kvalitetsarbete om skolans samlade resultat i lärarkollegiet och inte heller analyserat orsakerna till måluppfyllelsen. Exempelvis har skolan inte analyserat orsakerna till de stora skillnader mellan flickors och pojkars betyg i årskurs 6 i alla ämnen, och särskilt historia, vilket var ett faktum under vårterminen 2014.

Lärarna uppger dock att de känner till skolans resultat avseende årskurs 6 för vårterminen 2014, och att de efter läsåret började diskutera detta, men att detta arbete ersattes av annat i och med rektorsbytet i augusti 2014.

Skolan behöver uppmärksamma skillnaderna mellan flickors och pojkars resultat, för att kunna förstå problematiken och sätta in rätt åtgärder för att komma till rätta med det.

Skolinspektionen har begärt in skolans dokumentation av kvalitetsarbetet men skolan har inte kommit in med sådan.

Av Skolinspektionens utredning framkommer att det inte finns några uppföljningar och analyser av skolans resultat och att lärarna och annan personal inte är involverade i skolans systematiska kvalitetsarbete. Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver hitta former för skolans kvalitetsarbete så att det görs kontinuerliga och systematiska uppföljningar och

analyser av skolans resultat, så att dessa kan utgöra underlag för nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta arbete behöver också dokumenteras.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Vallaskolan F-6 inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Sala kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterade brister.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärostilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta.

Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta.

Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska

insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Beslut

2015-05-22

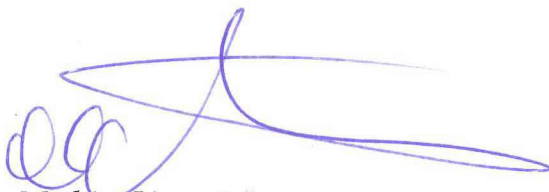
10 (12)

Dnr 43 - 2014:8398

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Mathias Ljungström
Beslutsfattare

Ulrika Sutorius
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Vallaskolan F-6

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Vallaskolan F-6

Vallaskolan F-6 är en grundskola i Sala kommun som omfattar förskoleklass och årskurserna 1-6, samt förberedelseklass. Den ligger centralt i Sala. Skolan har 282 elever. Lärarna är uppdelade i två arbetslag. Skolan leds av en rektor.